

на прокурорі. Виникає ситуація, що суд жодним чином не забезпечує виконання угоди.

Список використаних джерел:

1. Александров А.С. Основание и условия для особого порядка принятия судебного решения при согласии обвиняемого с предъявленным обвинением// Государство и право. – 2003. – № 12. – С. 43–52.
2. Венетик В.М. Судовий компроміс в кримінальному судочинстві// Вісник Верховного Суду України. – 2000. – № 1 – С. 41–43.
3. Головяк П.В. Альтернативы уголовному преследованию в современном английском праве// Правоведение – 1998 – № 3 – С. 103–112.
4. Гончаренко В.Г. Деякі зауваження в зв'язку з прийняттям Кримінально-процесуального кодексу України// Вісник Академії правових наук України. – 2003. – № 2(33)–№3(34) – С. 698–710.
5. Грошевий Ю.М. Проблеми удосконалення законодавства по негласно кримінально-процесуальну діяльність//Вісник Академії правових наук України. – 2003. – №2(33)–3(34) – С. 686–710.
6. Гуценко К.Ф. Головяк П.В. Фидимов Б.А. Уголовный процесс западных государств – М.: Зерцало – 2001 – 480 с.
7. Лубовик Н. «Сделка о признании вины» и «особый порядок»: сравнительный анализ//Российская юстиция – 2004 – С. 52–53.
8. Коки А.Ф. Собрание сочинений : В 4 т. – М. 1967. – Т. 4. – 390 с.
9. Лазарева В.С. Легализация сделок о признании вины//Российская юстиция. – 1999. – № 5 – С. 40–41.
10. Малащенко В.Т. Реформування кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: Теорія, історія і практика. — К.: «Видавничий Дім «Ін Юре». – 2004 — 544с.
11. Махов В. Н. Пешков М. А. Юристы США о сделке о признании вины//
12. Михайленко О. Юришин В. Обвинувачення його вили і значення в кримінальному судочинстві України// Вісник прокуратури. – 2003. – №5. – С. 46–51.

Кримінальна відповідальність за контрабанду культурних цінностей

Міщенко М.О., кандидат юридичних наук, викладач кафедри кримінально-правових дисциплін ННІПП НАВС

Кримінальний закон не містить спеціальної кримінально-правової норми про відповідальність за контрабанду культурних цінностей. Їх передбачено у якості одного з предметів загального складу контрабанди в диспозиції ст. 201 Кримінального кодексу України (далі – КК). Отже, для того, щоб притягнути винну особу до кримінальної відповідальності за цей злочин, треба насамперед з'ясувати, чи незаконно переміщений предмет належить до культурних цінностей, а саме, чи є він об'єктом матеріальної та духовної культури, що має художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягає збереженню, відтворенню та охороні відповідно до Закону України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» [1].

Культурні цінності, як унікальні (рідкісні) предмети, які є безпосереднім результатом людської діяльності або тісно пов'язані з нею, мають національне або загальносвітове значення, становлять цінність для науки або культури, тому вони не можуть прирівнюватися до будь-яких інших предметів, яким не притаманні такі ознаки [2, с. 34]. Засновуючись на цьому, слід підтримати пропозиції щодо вилучення кримінальної відповідальності за контрабанду культурних цінностей із загального складу контрабанди у спеціальній та розміщення його в окремій частині ст. 201 КК. Зокрема, такої думки дотримується В.В. Сіленко, який запропонував визначити незаконне переміщення культурних цінностей в окремому частину ст. 201 КК [3, с. 11].

О.В. Процюк запропонував доповнити КК ст. 2621 «Контрабанда предметів, обіг яких обмежено чи вилучено з вільного цивільно-правового обігу», цим вносились би зміни до загальної редакції ст. 201, згідно з якими в ч. 1 предметом контрабанди визначено товари та валюту, в ч. 2 – культурні цінності, а в ч. 3 – стратегічно важливі сировинні товари, щодо яких законодавством установлено відповідні правила переміщення через митний кордон України [4, с. 7].

Необхідність виокремлення відповідальності за контрабанду культурних цінностей із загального складу контрабанди безпосередньо впливає зі змісту ч.1 ст. 201 КК. У ній, поряд із культурними цінностями, предметами контрабанди є отруйні, сильнодіючі, вибухові речовини, радіоактивні матеріали, зброя та боеприпаси (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а також спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації. Наявність культурних цінностей у цьому переліку видається недоречною, адже не можна ставити їх на один щабель з іншими названими предметами, оскільки вони мають зовсім іншу природу, сутність і призначення, потребують особливої охорони.

Попри спільність безпосереднього об'єкта, у контрабанді всіх предметів, передбачених ч. 1 ст. 201 КК, їхні додаткові обов'язкові об'єкти суттєво різняться між собою. Так, у контрабанді вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боеприпасів додатковим обов'язковим об'єктом є суспільні відносини щодо відвернення загрози від цих загальнонебезпечних предметів; у контрабанді отруйних і сильнодіючих речовин – здоров'я населення та система заходів, спрямованих на недопущення виникнення і розповсюдження захворювань, викликаних їхнім шкідливим впливом; у контрабанді культурних цінностей – забезпечення законом порядку їх захисту державою.

Якщо керуватися логікою законодавця, то у формулюванні переліку предметів контрабанди в ч. 1 ст. 201 КК, до них потрібно було б долучити також і наркотичні засоби, психотропні речовини, їхні аналоги та прекурсори, фальсифіковані лікарські засоби. Незважаючи на це, відповідальність за їх незаконне переміщення через митний кордон України передбачено окремою статтею КК (ст. 305).

Враховуючи зазначене, контрабанду культурних цінностей необхідно передбачити як окремий склад злочину, оскільки: культурні цінності є винятковими предметами, яким слід забезпечити особливий, порівняно з іншими предметами (у ч. 1 ст. 201 КК України), рівень кримінально-правової охорони; цю потребу обумовлено відмінностями додаткових обов'язкових об'єктів кожного з видів контрабанди, передбачених ч. 1 ст. 201 КК; кримінальний закон передбачає диференційований підхід щодо відповідальності за контрабанду залежно від її предмета (ст. 305 КК).

Список використаних джерел:

1. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : Закон України від 21 верес. 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 48. – Ст. 405.
2. Міщенко М. О. Кримінально-правова охорона культурних цінностей в Україні: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Міщенко Марина Олексіївна. – К., 2014. – 223 с.
3. Сіленко В. В. Кримінальна відповідальність за контрабанду: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / В. В. Сіленко. – К., 2009. – 22 с.
4. Процюк О. В. Кримінальна відповідальність за контрабанду : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / О. В. Процюк – К., 2006. – 19 с.